

Міністерство освіти і науки України  
Сумський державний університет  
Наукове товариство студентів, аспірантів,  
докторантів і молодих вчених СумДУ

## ***ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ***

Матеріали  
VIII студентської конференції  
(Суми, 11 грудня 2016 року)



Суми  
Сумський державний університет  
2016

## **БЕЗРОБІТТЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ**

Хурсенко А.С., *студент*; СумДУ, гр. ЕН-62/1пе

Безробіття є складним соціально-економічним процесом, в рамках якого значна кількість працездатного населення країни не може знайти постійних робочих місць, відтак не отримує доходів для забезпечення достатнього рівня життя та, як наслідок, не здійснює відрахувань до державного бюджету у вигляді податків.

Відповідно до підходу Міжнародної організації праці, людина працездатного віку вважається безробітною, якщо вона одночасно:

- не має роботи на даний момент часу;
- активно шукає роботу, проте не може знайти;
- готова приступити до роботи найближчим часом.

Разом із цим безробіття є надзвичайно негативним фактором не лише з точки зору зайнятості населення та загального рівня життя в країні. Інший, не менш важливий негативний вплив безробіття здійснює і на державу, зокрема при зростанні безробіття відбувається:

- відхилення фактичного ВВП від потенційного внаслідок недовипуску певної кількості продукції чи надання послуг;
- скорочення дохідної частини державного бюджету внаслідок зниження споживання, а відтак, зменшення податкових надходжень від операцій купівлі-продажу товарів;
- збільшується навантаження суспільства у вигляді затрат на допомогу безробітним (матеріальні допомоги, зміна кваліфікації, фінансування програм подолання безробіття тощо).

Для підтвердження зв'язку між зниженням фактичного ВВП та зростанням безробіття, варто привести дослідження американського економіста Артура Оукена, який на прикладі США емпірично довів, що скорочення ВВП країни на 2-3% за рік, призводить до зростання безробіття на 1%

Разом з тим, на практиці, повна відсутність безробіття в країні є неможливою ситуацією, навіть гіпотетично. Внаслідок об'єктивних факторів – демографія в країні, переміщення населення в середині країни в інші населені пункти, зниження попиту на продукцію певних підприємств, невдоволення заробітною платою тощо, виникають ситуації, в яких певна частина населення (як правило 4-5%) є

тимчасово безробітними. Таке безробіття прийнято вважати природнім. Більше того, такий рівень безробіття є не лише нешкідливим для економіки, він може нести також ряд позитивних ефектів, зокрема:

- стимулює фінансування та розвиток програм працевлаштування
- спонукає уряди встановлювати мінімальний рівень заробітних плат;
- підвищують активність профспілкових організацій.

Однак такий ефект є характерним лише для природного рівня безробіття. Перевищення рівнем безробіття порогу об'єктивних економічних факторів, окрім зазначених вище, може також викликати наступні надзвичайно негативні для економіки явища, зокрема:

- зниження рівня забезпеченості домогосподарств;
- підвищення криміногенної обстановки;
- зниження динаміки народжуваності.

В Україні також існують певні проблеми із працевлаштуванням. Однак, окрім вивчення макроекономічних причин певного підвищення рівня безробіття в нашій країні, доволі важливим питанням є дослідження територіальної складової безробіття. Зокрема це стосується зниження загальної зайнятості населення при переміщенні від великих міст до селищ. І в цьому питанні Україна характеризується значним дисбалансом.

Проблема зайнятості в невеликих містах та селищах викликає занепокоєння, оскільки, в цьому випадку, недостатність постійних робочих місць зумовлює не лише виникнення соціальних та економічних проблем індивідуального характеру, але і відсутність відрахувань із доходів до державного бюджету.

Тому подолання безробіття в Україні є надзвичайно важливим питанням сучасної наукової думки та практичної діяльності. Поступове підвищення зайнятості населення активізує економіку нашої держави, створить передумови для підвищення надходжень до державного бюджету, а, відтак, будуть створені умови для подальшого економічного розвитку та процвітання України у майбутньому.

Керівник: Котенко О.О., *к.е.н.,  
асистент кафедри економічної теорії*